

STICK- OCH SKÄRSKADOR
FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

Förberedd av:
Kvalitet och tillsyn/
hygienskötare
Datum: 12.12.2022

Godkänd:
S Grönroos-Pada
Datum: 17.10.2023

Uppdaterad:
Enhetens namn
Datum:

Att förebygga stick- och skärskador hör till sedvanliga försiktighetsåtgärder, vilka tillämpas alla dagar och av all personal oavsett om det finns en känd smitta eller inte. En stick- och skärskada kan ge allvarliga följder för arbetstagaren.

Utbildning - introduktion

- delta i utbildningar, iakttäta enhetens anvisningar, handla enligt anvisningar
- allt blod, blodblandad kroppsvätska ska betraktas som potentiellt smittsamt

Stickskyddade produkter

- använd alltid säkra stickskyddade produkter med integrerad säkerhetsfunktion såsom säkra iv-kanyler, nålar och knivar.

Skyddsklädsel

- använd skyddshandskar i beröring med patientens blod och andra kroppsvätskor samt i alla vårdssituationer där blod- och sekretkontakt är möjlig. Använd dubbla handskar (indikatorhandskar) vid operationer med risk för stick- och skärskador
- använd skyddsförkläde/-rock i närvård vid vårdhandlingar med risk för stänk.
- använd även ett näsmunskydd, vid behov visir, vid risk för stänk.
- händerna desinficeras före och efter användning av skydd

Arbetssäkerhet

- **Undvik onödiga risker – arbeta lugnt - observera arbetsmiljön**
- kontrollera ditt vaccinationsskydd mot Hepatit B
- ge inga vassa föremål direkt i hand – använd rondsål, mellanbord
- sätt ingen hylsa tillbaka på använd nål
- lösgör inte nålen från spruta för hand – direkt i avfallskärl. Vid behov använd nålavbitare (nåklippare)
- spruta med integrerad nål (tex vissa vacciner) - allt sätts i avfallskärl för stickande skärande avfall
- ha vårdtillbehör och instrument nära till hands – tillräckligt med plats
- ha tillräcklig belysning vid åtgärder, vårdhandlingar
- informera patienten tillräckligt inför en åtgärd, vårdhandling
- ha avfallskärl för stickande och skärande material nära till hands (på bordsnivå)
- sätt stickande och skärande avfall direkt i ämnat avfallskärl
- avlägsna genast synligt blod och annat sekret – utför sekretdesinfektion enligt anvisning
- iakttäta försiktighet i städning av olika utrymmen och patientsängar

Stickande och skärande avfall

- stickande och skärande avfall sätts direkt i godkänt avfallskärl (nålbox). Kontrollera att locket är ordentligt fastsatt när nytt kärl tas i bruk.
- fyll kärlet endast till den märkta linjen – 2/3 del
- när kärlet är fullt – stäng locket ordentligt och kassera som specialavfall
- hantera alla avfallssäckar varsamt. Tryck inte ner avfall i säcken och bär inte på ryggen

Stickande och skärande instrument

- hantera använda stickande och skärande instrument varsamt vid förtvätt, blötläggning och vid påfyllning av instrumentdiskmaskin

Blodexponering - olycka

- Följ *Anvisning gällande blod- och sekretexponering* (ÖVPH Intra, Sharepoint)

- **Första hjälp:** inte klämma - tvätta/skölj länge stickstället – desinficera med alkohol (>70%) i 2-5 minuter (inte på slemhinnor) – bedömning av smittrisk (läkare utför)

Information - anmälan

- olyckan anmäls till förmannen
- gör en HaiPro anmälan – arbetarskyddsanmälan, stickolycksanmälan
Anmälan via HaiPro går automatiskt till försäkringsbolaget och arbetshälsovården

Lagar och förordningar:

[Statsrådets förordning om förebyggande av olyckor på grund av vassa instrument inom hälso- och sjukvården](#) Finlex 317/2013
[www.ttl.fi Terävät instrumentit terveydenhuollossa](#) (på finska), [Biologiska agenser Arbetarskyddslagen](#) 738/2002

Nyckelord: Stick- och skärskada, förebygga

Referenser/tilläggsinformation:

Österbottens välfärdsområde • www.osterbottensvalfard.fi • Växel 06 218 1111

Denna anvisning är avsedd för professionella inom vårdbranschen.